

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	120 dinár
Félévre	60 dinár
Negyedévre	30 dinár
Egy órára	10 dinár

Egyes szám ára fél dinár

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obiliteva (Zápolya) utca 1.

Szerkesztőség telefonszáma 281
Kiadóhivatal telefonszáma 21

MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS
ÜNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1922.

LII. évfolyam, 66. szám.

Csütörtök, márciu 23.

A blokkisták békülni akarnak.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, márc. 21.

Parlamentari körökben beszélnek, hogy a horvát blokk egyezkedni akar a beogradi kormánnyal. A hír szerint a blokk egyes képviselői hajlandóknak mutatkoznak ezen kérdésben tárgyalásokba becsajtkozni. A klubokban az a vélemény, hogy Pasity hajlandó megkötni a békét a horvát köztársasági parasztpárttal, előbb azonban információt kér kívánságaira vonatkozólag.

A pápa önkéntes fogsága.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Róma, márc. 21.

Egyes római lapok hírül hozták, hogy XI. Pius pápa a pápák önkéntes fogságának végét veti azzal, hogy az eucharisztikus kongresszuskor a körmenetben részt vesz és a Péter-téren megjelenik. Illetékes helyen most megcáfolták azokat a híreszteléseket, a pápa a lakásából nézi végig a fölvonulást és onnét osztja áldását az eléje járuló híveinek.

Olaszországban megkezdtek a rendcsinálást.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Róma, márc. 21.

Tegnap Olaszország különböző részeiben nyolcszáz fascistát tartóztattak le, akiket az ország békéjének megbontásával vádolnak. Még más ezer fascista ellen ki van adva az elfogatási parancs. Fachta miniszterelnök akciónak elseje ez, amelynek célja Olaszország belső rendjének teljes visszaállítása.

A magyar jóvátétel.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, márc. 21.

Henri Chesse, a jóvátételi bizottság budapesti pénzügyi vezetője kijelentette, hogy az entente át fogja tanulmányozni a magyar állam költségvetését. Ez az elhatározás abban leli magyarázatát, hogy a szövetségesek ellenőrizhessék, mennyire gondoskodott Magyarország a költségvetésben a jóvátételi kötelezettségeinek pénzbeli biztosításáról.

A mai nemzetgyűlés.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, márc. 21.

A mai nemzetgyűlést délután öt órakor nyitotta meg dr. Ribár házelnök. A napirend előtt és a formalitások elvégzése után dr. Ninesity Momcsilló külügyminiszter válaszolt a fiumei eseményekre vonatkozólag benyújtott interpellációra. A miniszter kifejtette, hogy az SHS állam kormánya megtett mindent, hogy a fiumei események folytán keletkezett zavar elsimuljon és hogy az Olaszországgal való jó viszony továbbra is fennmaradjon. Az SHS állam kormánya érintkezésbe lépett az olasz kormánnyal, hogy Fiume függetlenségét a rapallói egyezmény alapján mindkét részről tiszteletben tartás. A tárgyalások eredménye szerint minden remény meg van arra, hogy a jövőben hasonló zavarok, mint amilyenek a fiumei

események, nem fognak megismétlődni.

Dr. Ninesity ezután válaszolt Moszkovlevity földművespárti képviselő interpellációjára, amelyet az utóbbi Wrangel tábornok itt tartózkodása miatt tett. A külügyminiszter kijelentette, hogy Wrangel épp úgy, mint a többi orosz, az ország vendégszeretét élvezi, de egyébként semmiféle missziója nincsen és ily irányban nem is működhet.

Ezután a szkupstina áttért a napirend tárgyaására. Megvitalásra került az állam közigazgatásáról szóló törvényjavaslat. A szövegre jelentkezett képviselők beszédének befejezése után a házelnök elrendelte a szavazást, melynek eredménye szerint a nemzetgyűlés a törvénytervezetet sziznegyvenhárom szavazattal ötveneg ellenében elfogadta.

Még mindig a kereskedők moratóriuma.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, márc. 21.

Az utóbbi napokban a parlamentari és kormánykörökben bizonyos feszültség volt észlelhető, amely leginkább abból eredt, hogy a kormány és a pártok a kereskedők adósságára vonatkozó moratórium kérdésében nem tudtak megegyezni. A nemzetgyűlés megnyitásának napján azonban a pártok vezetőinek sikerült a kérdés tárgyalását elhalasztani.

Ugyancsak nem volt meg az összhang a kormány és a pártok között az állam önkormányzatáról szóló törvényjavaslat negyvenegyedik szakaszát illetőleg sem, amely az önkormányzati választórendszer szabályozza.

A kormány tegnap este a szkupstina miniszterteremében a nemzetgyűlés befejezése után ülést tartott, avégett, hogy módot

keressen, miképpen lehetne ezen vitás kérdésekben a pártokkal megegyezésre jutni. Ma délelőtt tíz órakor a kormány tagjai egybegyűltek szintén a pártok kiküldött képviselőivel. A mai tárgyaláson részt vettek Pasity miniszterelnök, Pribisevity közoktatásiügyi és Trifkovity törvényelőkészítő miniszter is. Ezen összejövetelen kellett volna a pártokkal az önkormányzati törvény 44. szakasza tekintetében döntést hozni. Hosszas vitatkozás után elhatározta az értekezlet, hogy egy tíz tagu bizottságot küld ki. A delegációba öt radikális és öt demokrata képviselőt választottak, akiknek a feladatuk az, hogy az ellentéteket elsimítsák és a két törvényjavaslatra vonatkozólag végleges megállapodásra jussanak. A tíz tagu bizottság az első ülését már meg is tartotta.

TŐZSDE

Március 21

Beograd, Páris 650, Newyork 7875, Berlin 2975, Wien 122.
Zürich (Zárlat.) Devizák: Berlin 176, Newyork 514, London

2248, Páris 4610, Milano 2610, Prága 895, Budapest 63, Zagreb 150, Varsó 13, Wien 006 és háromnegyed.

Budapest. (Nyitás.) Napoleon 3075, Dollár 811, Márka 289, Lira 4110, Osztrák korona 10, Rubel 42, Lei 599, Szokol 1410, Dinár 975.

Csak a csengő arany kei az Uniónak is.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Washington, márc. 21.

Az Egyesült-államok kongresszusa egy törvényt sankcionált, amely szerint az Unió a háborus tartozások fedezetéül a szövetségesektől nem fogadhatja el a német adóleveleket, hanem szintén aranyakat követel. Az amerikai lapok a sértődöttség hangján írják arról a tényről, hogy az entente az Uniót papírral akarja kifizetni, holott a háboruban elért eredmények Amerika javára billent a mérleget és így öt több méltánvlas illeti meg.

Lenin halálos beteg.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, márc. 21.

Lenin, az orosz szovjet elnöke ellen három évvel ezelőtt revolvermerényletet követtek el. A merénylet egy nő volt, aki mérgezett golyókkal sebesítette meg Lenint, aki a merénylet óta folyton betegeskedett, mert a mérge megfertőzte a szervezetét. Lenin állapota az utolsó napokban oly rosszra fordult, hogy Klemperer tanárt, Németország legművelesebb belgyógyászát hívták el hozzá. Lenin állapota nagyon komoly.

A fascisták a bíróság előtt.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Róma, márc. 21.

Az olasz kormány elhatározta, hogy azokat a fascistákat, akik az ország nyugalmát veszélyeztetik és akik a legutóbbi fiumei zavargásokban részt vettek, a bíróság elé állítja és szigorú büntetést méret ki rájuk. Ezzel a külföld előtt azt akarja dokumentálni, hogy a fascisták fiumei aspirációival nem azonosítja magát. A vádlottak közül tegnap már nyolcszázat le is tartóztattak.

Megnehezült az idők járása és a vasúti forgalom felettünk.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, márc. 21.

A sok baj és gond, ami kereskedőink munkáját már jó ideje megnehezíti, hátráltatja és így életünket elkeseríti, újabb ismeret kettővel szaporodott. Egy az, hogy a minisztérium a Narodna Banka itteni fiókjához nem rendelt ki bizottságot a valuta-üzletek ellenőrzésére és így bankjaink és kereskedőink ilyenmü üzleteiket csak nagy késelelemmel és sok akadály árán tudják lebonyolítani. A másik nagyobb baj, hogy a vasúti delegáció távozása után most még a beeskereki forgalmi főnökséget is feloszlatták, úgy hogy kereskedőink, ha ezentul vasúti kocsikra lesz szükségük, azokat Szuboticeán kell kérniök, mert a vasúti kocsit elosztó hivatalnak a székhelye ott van. Hogy ez mennyi veszéllyel, időpocsékolással és anyagi kárral jár, arról egy hosszú lamentációt lehetne elsimni. Nem is tekintve azt, hogy így most már végleg a falusi vasúti állomások nivójára süllyedt le Beeskerek, az annak idején Bánát sok reménységre jogosított központja, rezidenciája. A legujabb kellemetlenségek nyomása alatt egy deputáció verődött össze és Vanek, a kereskedelmi és iparkamara titkárának vezetése alatt március 20-án átrándult Beogradba, hogy az illetékes minisztereknél elsrják panaszukat és hogy a bajokra orvoslást kérjenek. A küldöttség előbb dr. Ninesity Momesilló külügyminisztert, bánáti képviselőt kereste fel és közbenjárását kérte. A miniszter a legnagyobb készséggel állt rendelkezésre, kereskedőinket elvezette a vasúti minisztériumba. Utóbbinál a pénzügyek vezérfelügyelője fogadta a küldöttséget, aki készen nyilatkozott, hogy a Narodna Banka itteni fiókjához kinevezi a valuta-üzletek ellenőrzését végző bizottságot, azonban ilyen bizottságok csak olyan helyeken működnek, ahol vámhivatalok is vannak és így előbb a módot kell kigondolni, amely alapján egy delegációt Beeskerekre is ki lehet küldeni. Az elért eredmény tehát ebben a tekintetben kielégíthetőnek mondható. Jóval kevesebb szerencséje volt a küldöttségnek a vasúti minisztériumban. Ugyanis Vanek, az itteni kereskedelmi és iparkamara titkára most előzőleg egy memorandumot terjesztett a minisztériumhoz a kocsintézés megtagadása a vagonhiány megszüntetése és egyéb, a kereskedelmet érdeklő vasúti ügyekre vonatkozólag. Ezekben a tárgyakban a küldöttség és a miniszter helyettese Avramovity államtitkár között hosszú vita fejlődött ki. A miniszter helyettese kijelentette, hogy a kocsintézés dologán már nem változtathat, az Szuboticeán marad, miután a beeskereki forgalmi főnökséget költségmegtakarítás okából, a tisztviselőlétszám redukálása alkalmával szüntették be. A kormány a vagonelosztást különben is centralizálni óhajtja. A vagonhiány

Srapnellraktár a téglagyárban.

Váratlan lelet a zomboljai Hungária téglagyárban. Bűnügyi zárlat alá vettek egy vagon srapnellhüvelyt

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, márc. 21.

Szenzációs és nagy feltűnést keltő esemény történt tegnap Zomboljában. A Direkcija Plena (hadizsákmányoló hivatal) kiküldötte a legnagyobb titokban nyomozást folytatott egy állítólag Zomboljában elrejtett nagy srapnell-hüvely készlet után, mely kedden váratlan eredménnyel végződött. A hivatal megbízottja ugyanis megtalálta a keresett hadianyagot, bűnügyi zárlat alá vette és a büntető eljárás megindítására haladéktalanul lépéseket tett. A Zomboljában nagy port felvert lefoglalásról tudósítónk a következőket tudta meg: A Hungária-téglagyár a háboru tartama alatt, különféle hadianyag gyártásával és szállításával foglalkozott. A téglagyár raktáraiban állandóan nagy mennyiségben voltak elraktározva a löveg alkatrészek és srapnellhüvelyek, melyeket innen vagontelepekben továbbítottak a csepeli löszergyárba, ahol megtöltötték és véglegesen elkészítették őket. A háboru végén, a forradalom kitörésével természetesen megszüntették a hadianyag előállítását és újra áttértek a téglagyártásra, az elkészített és megrendelt egy vagon srapnellhüvelyt azonban már sehogy sem tudták átadni a magyar hadseregnek. Így a gyárban rekedt készletet más megoldáshívában, mint használhatatlan árut a hatalmas raktárak egyikébe vitték és ott elhelyezték.

megszüntetése tekintetében pedig szintén nem jósolhat semmi jót. A vagonpark nem szaporodik. Ennek oka az, hogy Magyarország és Bulgária nem szálitják a jóvátételi kocsikat. Németország, igaz, állandóan küld vagonokat, de viszont a meglévők közül naponta sokkal több pusztul el és válik hasznavehetetlenné, mint amennyit Németország ad le. Kocsijavitó műhelyek még nincsenek és így ezen a téren a közeljövőben nem várható változás. Minden, amit a miniszter helyettese megígért, az, hogy a forduló kocsik és a reekszpedíció rendszerének ügyét átvizsgálja és a lehetőséghez képest módosítja is. A forduló kocsik ügye abból áll, hogy az ezen fogalom alá eső vagonok a Vojvodina határain túl nem mehetnek. A reekszpedíció pedig azt jelenti, hogy az árut, amelyet például Uzdinból Beeskerekre át Zغربba szállítottak, Beeskerekre át kellett rakni másik kocsiba. Ezentul, hogyha a miniszter csakugyan megengedi, az Uzdinban megrakott kocsit átrakodás nélkül mehet egyenesen Zغربba.

Hát végeredményben nem sok az, amit a kereskedőink küldöttsége elért, de mégis valami.

A kiadóhivatal telefonja 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

A hadizsákmányoló hivatal annakidején, a forradalmat követő években, mindenütt összegyűjtötte a hadianyagot, katonai felszereléseket, egyszóval mindazt, ami az ellenséges hadseregektől származik, vagy ami azoknak a tulajdonát képezi, a talált tárgyakat pedig elrejtette a beszállította a beogradi központnak. Az egész Vajdaság területére kiterjesztett és számos fiókkal rendelkező hivatalnak azonban nem jutott tudomására a „Hungária”-téglagyár srapnell szállítmánya, mert az üzem vezetősége elmulasztotta annak a bejelentését. Így a véletlen folytán csak a napokban került a srapnell-hüvelykészletről terjedő hír, a hivatal egyik tisztviselőjének a fülébe, aki rögtön kiutazott Zomboljára, hogy meggyőződjék annak alaposágáról s ha tényleg ráakadna valahol, azt lefoglaltassa.

Rövid ideig tartó nyomozás után tényleg megtalálta a keresett hüvelyeket, össze-vissza egy vagonra való, számszerint négyezeröttszáz darabot. A hüvelyek a Hungária-telep egyik raktárában voltak elhelyezve, jórészt már kissé megrozsdásodott ugyan, de azért még használható állapotban van. A készletet rögtön lefoglalta és bűnügyi zárlat alá vette, az üzem vezetősége ellen pedig feljelentést tett, aminek alapján már meg is indult a büntető eljárás.

Dr. Rigó hangversenye.

Beeskerek, márc. 21.

Csak az őszinte elragadtatás hangján emlékezhetünk meg dr. Rigó hétfői hangversenyéről. Nem is kritika akar lenni ez a pár ideiktatott sor, őt már megbírálták sokan és pedig hízogón és dicsőően, arra komolyan hivatott, általánosan elismert és respektált szaktekintélyek. Mi csak kedves kötelességünknek tartjuk ama igazi művészi sikernek a regisztrálását, melyet az előadó oly igazán megérdemelt s a lelkes publikum oly szeretettel megsegített. Igazán érthetetlen egyeseknek már a hangverseny előtt terjesztett ama nagy ostoba vagy rosszakaratu, de minden indokot és állapot nélkülöző híresztelése, mintha Rigónak a hangja nem ütné meg a kívánt mértéket. Akik ott voltak s hallgatták azt a szép csengésű, tömör, romlatlan, teljesen friss, még nem lestrapált baritont, akik megértették azt a végtelen egyszerű, pözmentes, keresetlen és őszinte modort s meglátták benne azt az elmerülő, magas zenéi intelligenciát, hálásan gondolnak a szép estére s annak szerzőjére, a szimpátikus Rigó Sándorra.

Hétfői műsorának nincs valamelyes speciális karaktere, programja felőleli az olasz operától a német dalköltőkön keresztül a szerb műdalig terjedő zenei

alkotásokat. Mindenből valami szép, jó és kedves.

Kedvenc auktoraival, olással kezd s a Bajazzók prólogjának előadásával abszolút híveivé teszi a kicsi, de lelkes közönséget. Aztán áttér Mozarra s Don Juan rég hallott champagne áriáját énekli nagy bravúrral. Pihentetőül a kíséretet ellátó Lazarevne asszony egy Liszt kompozícióval kedveskedik. Ez a kedves, őszülő néni csodákat művelt azon a rossz zongorán s úgy emek, mint később egy boszorkányos Chopin darabnak a tüneményes előadásával azt a meggyőződést váltotta ki mindenkiből, hogy a városunkbeli hivatos zongoristák tanulhattak tőle.

Ezután műdalok következnek. Konjovic: Pod pendzeri, Lányi: Egy sir. Közben egy bájos kis ária a „Falstaff”-ból, majd Hildach: Der Lentze, mind megannyi tökéletes előadásban.

Szünet után ugyancsak apróságok, csupa színes, finom mozaik darabok, ahogyan itt következnek: Wolf: Verschwiegene Liebe, Schubert: Doppelgänger, Strauss: Ich trage meine Minne. Most Lazarevne ejti bámulataba zsonglőrszerű technikájával a közönséget s ezzel mintegy átmenetet készít, hidat emel ahhoz a tomboló lelkesedéshez, mellyel Rigó két utolsó számát a publikum honorálta. Az első az „Alarcos bál”, ez a gyönyörűen melódikus, de sulyos s roppant követelményeket igénylő ária, az utolsó pedig a „Sevillai borbély” cavatúrja. Minden baritonistának parádés darabja ez, de kevesen bírják Rossini szellemében kihozni. Amit itt Rigó kiejtésben, nyelvkészségben s főként lendületben produkált, egyenesen pártját ritkító volt. A közönség lelkesedése megismételte vele Figarót s sok-sok tapssal kedveskedett a távozó művészeknek.

C. J.

HIREK

Ófelsége utazása. Beogradból jelenti tudósítónk: Ófelsége Alexander király ma délelőtt Hadzsics szárnysegéde kíséretében Topolára utazott.

Nem lesz nyári idősámítás. Beogradból jelenti tudósítónk: A napokban olyan hírek kerültek forgalomba, amelvek szerint rövidesen megkezdik a francia rendszerű nyári idősámítást. A szociálpolitikai minisztériumban tegnap tárgyalás volt ebben a kérdésben, ahol nagy szótöbbséggel elhatározták, hogy a nyári idősámítás tervét elvetik.

Elemi tanítók, akik középiskolában tanítanak. Beogradból jelenti tudósítónk: Az indennitástól szóló törvény alapján azon elemi és polgári iskolai tanítóknak vagy tanítónőknek, akik középiskolában tanítanak, április elsejéig el kell hagyniok állásukat. Hogy az iskolaév alatt emiatt zavarok ne keletkezzenek, a közoktatásügyi miniszter kérte a szkupstinát, hogy a tanítók vagy tanítónők július 1-éig, vagyis a tanév végéig megmaradhassanak jelenlegi állásaikban.

Kifogtak egy hullát a Bégából. Tegnap reggel egy oszlasnak induló férjehullát fogtak ki a kincstári erdőnél a Bégából. A holttesten tetőtől talpig ruha volt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy az ismeretlen férfi 50-60 éves lehetett és körülbelül három hónapja fekszik már a vízben.

Kolos Janka hangversenyének jegyeit a rendezőség megküldte a Mangold-cégnak. Előjegyzések ugyanott.

Itt a tavasz — kezdődnek az öngyilkosságok. Csak a napokban adunk hírt az egyik szomszédos községben elkövetett öngyilkosságról, máris újabb esetről számolhatunk be. Ez alkalommal Beeskereken történt és elkövetője Kozlovaeski Miklós 64 éves Tomityeva (Szent Miklós) u. lakos. Már hosszú időn át munka képtelen volt és állandóan betegeskedett. Efeletti elkeseredésében tegnapelőtt reggel bieszkájával hasbaszurta magát. Bár az orvosi segítség elég hamar megérkezett, még sem menthették meg az életét. kedden délelőtt meghalt. Az ügyvédség a temetési engedélyt megadta.

ANTISEPTIKUS, TISZTÍTÓ, ÜDÍTŐ, elevenítő és erősítő hatással van Feller patikus jóillatú „Elsa-Fluid“-ja, sokkal erősebb és jobb, mint a sósborszesz, a bátagok stb. bedörzsölésére, továbbá mint kozmetikum a bőr-, haj- és szájápolására. 25 év óta bevált 3 duplaüveg vagy 1 speciálisüveget csomagoló és portóval együtt 48 K-ért kúld: FELLER V. JENŐ Stubica Donja, Central 203. sz. (Hrvatska) de

Nagy tűz Beeskereken.

Tegnap este fél nyolc órakor tüzet jelzett a toronyór. Néhány perc múlva már biboros színben uszott a nagyhid tájékán az ég és időnkint fel-felcsaptak az izzó fényesóvák. A Bégaparton lévő fűrésztelepek egyikének, a Kereskedelmi R.-R.-nak hatalmas gépháza lángban állott.

A tűzoltóság percek alatt ott termett a tűz színhelyén és rögtön az oltáshoz fogott. Ekkor azonban már az egész épület égett, mert a gyúlékony anyagokkal megtöltött és könnyű tetőzetű gépházban hamar terjedt a tűz. Szerencsére a gépházhoz odaépített fűrésztelepet tűzfal vette körül s így az ott elraktározott óriási mennyiségű fakészletet sikerült megmenteni.

A gépház teljesen elpusztult. Tetőzete beomlott, oldalfalai megcsönkítve csupaszon merednek felfelé. A drága felszerelés, a hatalmas gépek mind odavesztek, azonkívül sok deszka és faanyag várt az épületben a megmunkálásra, ami szintén elhamvadt. Este kilenc óra felé már átterjedt a tűz a gépház alatti pincére is, ahol különféle gépalkatrészek és kisebb mennyiségű fakészletek voltak elraktározva.

A tűzoltóság emberfeletti munkát végzett és csak ennek köszönhető, hogy a szomszédos fa-telepek megmenekültek a tűz pusztításától. Hogy a gépház mely részén keletkezett a tűz, azt ezideig még nem állapíthatták meg. A kár nagyságáról pontos adatot nem mondhatnak, mindenesetre több millióra rugó veszteség érte a Kereskedelmi Részvénytársaságot, mert a megsérült gépek utánpótlása ma óriási összegbe kerül.

A Katince-pusztai gyilkosok a bíróság előtt.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, márc. 21.

Ismeretes még az a gyilkosság, ami 1920 március havában történt, amikor is Beeskerek közvetlen határában, az ugynevezett Katince-pusztán, világos nappal két-háromszáz ember szemlétára megöltek egy Kucskovaeski Rada nevű csószot. A megdöbentő vadsággal végrehajtott véres büncselekmény akkoriban nagy izgalmat keltett mindenfelé, annál is inkább, mert a tettet a statárium kihirdetése utáni időben követték el. A megindított rendőrségi nyomozás csakhamar kézrekerítette a gyilkosokat is, Mires Dusán, Mires Miklós, Radanov Péra, Dungverszki Jóca és Ilijin Péra személyében, akik valamennyien jómódu, gazdag földművesek. Kihallgatásuk során tagadták a nekik tulajdonított bűntettet és azzal védekeztek, hogy Vucskovaeski a véletlen folytán, dulakodás közben, önmagát lötte agyon. Elmondották, hogy amikor kocsijukkal a Vucskovaeski őrzésére bizott földekhez értek, — melytől nem messze dolgozott a földosztó bizottság — a csósz megállította szekerüket és rájuk kiáltott: nem szabad erre hajtani. Erre valamennyien leugrottak a kocsiról és ásókkal kapákkal, beakarták földelni az uton keresztül húzott alacsony árkot. Vucskovaeski ezt a merészséget már nem nézte tovább tétlenül, hanem revolvert rántott ki zsebéből és rálőtt a földművesekre. Most meg azoknak állt felül, nekiugrottak a csósznek, letéperték a földre, ásókkal, kapákkal többször fejbeverték, majd egyikük kiesavarta kezéből a revoivest és vaktában rálőtt a vérben hempergő öreg emberre. Vucskovaeskit oly súlyosan elcséltette meg a revolvergolyó, hogy rövid néhány perc alatt kiszenvedett. A tragikus jelenetnek az emberek százaai voltak a szemtanúi, akik részben a földosztásnál segédkeztek, részben pedig a munkálatok eredményét várták.

Az érdekes és a bíróságnak ugyancsak nehéz feladatot adó bűnügyben másnap statáriális bíróság ítélt. Mivel azonban a gyilkosság fennforgását, a tettesek ismeretes vallomása és az orvosi szakvélemény alapján, valamint a tanúk ingadozó kijelentéseivel nem tudták kellőképpen bizonyítani, rendes bíróság elé utalták az ügyet.

Tegnap délelőtt tartotta azután a beeskereki törvényszék büntető tanácsa Miresék bűnügyében a főtárgyalást. A bíróság elnöke Boscki Ivó törvényszéki bíró, tagjai pedig Stefanovity János dr. és Markovity Borivoj voltak. A jegyzőkönyvet

Ignijity Szlavko törvényszéki jegyző vezette. A vádat Miatov Mia ügyészhelyettes képviselte, a védelmet pedig Mihajlovity János dr. látta el, a sértett képviselőjében pedig Milich Jakab dr. jelent meg a tárgyaláson.

A bíróság elnöke a vádirat felolvasása után a vádlottakat hallgatta ki. Valamennyien egybehangzó vallomást tettek, aminek az volt a lényege, hogy nem érzik magukat bűnösöknek, mert a tettet nem követték el, Vucskovaeski dulakodás közben önmagát lötte agyon.

Utána Magyar Károly dr. törvényszéki orvos kijelentéseit vették jegyzőkönyvbe. Valószínűtlennek tartja, hogy Vucskovaeski kezében sült el a revolver, mert a golyó iránya ezt kizártá teszi. A meggyilkolt testén a boncolás alkalmával még hét sérülést állapított meg, ezek közül azonban egyik sem halálos. A golyó feltétlen halált okozott, mely a lövés után egy-két perc alatt következhetett be.

Az orvos szakértői véleményeknek meghallgatása után a tanúk kerültek sorra. Az első tanu Gisyty Szlavko, aki szintén szemtanuja volt az eseménynek, azt vallja, hogy igenis a négy vádlott támadt neki a csósznek, azt is látta, hogy többször fejbeverték, melyikük volt az illető a négy közül, arra nézve nem tud felvilágosítást adni.

Avramov Szteva rendőrőrmester csak homályosan emlékszik az esetre, a bíróság előtt tett első vallomását azonban teljes egészében fenntartja.

Krizsanov Sztanomir csak lényegtelen mellékkörülményekről tudott egyet-mást mondani. Sokkal érdekesebb volt Vidity Dana elbeszélése, akinek vallomása döntő befolyást gyakorol a tárgyalás további menetére és az ítélet meghozatalánál. Vidity részletesen elmesélte az egész történetet. Saját szemével látta, hogy mint támadtak neki a csósznek. Mires Dusán kapával fejbe vágta Vucskovaeskit, Radanov Péter pedig kiesavarta kezéből a revolvert és közvetlen közélről reája süttötte. Amint a lövés eldördült és Vucskovaeskit összerogyni látta, az áldozat mellé dobva a revolvert, azt kiáltotta: „Na te sem fogsz többé lőni.”

A tanu szenzációs kijelentésére az ügyész bejelentette, hogy a vádat megváltoztatja és súlyos testisértés helyett szándékos emberölés büntetést kéri a vádlottak szigorú megbüntetését. A tárgyalást, mivel a vádlottak kérelmére még egy tanút idéznek be, péntek délelőtt folytatják.

Keresik a Beeskereken eltemetett olasz katonák sirjait.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, márc. 21.

Tegnap délelőtt érdekes vendégei voltak Beeskereknek. Az olasz katonai sirokat felkutató egyesület két kiküldötté járt városunkban, hogy az itteni temetőekben elföldelt katonák sirjait felkeresse és azokról jelentést küldjön a római központnak. Már régebben megirtuk, hogy Csehországban akciót indítottak a külföldön elesett vagy meghalt hazájuktól távol eltemetett katonák holttestének hazaszállítására, ezzel a hírrel kapcsolatban egyuttal megemlítettük, hogy Olaszországban is hasonló célú mozgalom megindítására készülődnek. Az olaszok azonban, úgy látszik, megelőzték ebben a eseményeket s már az elmúlt hetekben bizottságokat küldtek ki Magyarországra és az utódállamok országába, így többek között Jugoszláviába is, hogy a hősi halált szenvedett olasz nemzetiségű hősök sirjait felkutassa.

Az SHS állam területére beosztott delegációk közül a vajdasági tegnapelőtt kezdte meg működését. Eddig néhány bácskai városban látogatták meg az olasz katonák nyughelyét, azonkívül Velika Kikindán is jártak, ahol tizenegy olasz harcos alussza örök álmát. Kikindáról tegnap reggel érkezett meg Beeskerekre az olasz bizottság, egy hatalmas méretű, pompásan berendezett gépkocsin.

A delegáció, melynek tagjai Sandro Riva hírlapíró, a veronai „Giornale D'Oggi” szerkesztője és Francesco Zino lavassági őrnagy, dr. Grubity Andrea városi főjegyzővel kiutóztak a római katolikus temetőbe, ahol a plébánia jegyzője alapján megadták az olasz katonasirokat. Beeskereken mindössze tizenötön vannak eltemetve, valamennyien a központi temetőben. A sirokat meglehetősen elhanyagolt állapotban lelték meg, mindössze három volt keresztes, a többit már eltűnt, elkorhadt a vékonyka deszka, mely a nevet és elhalálozási évszámot tüntette fel. A kiküldöttek pontosan feljegyezték a sirok fekvőhelyét, állapotát, az elhaltak neveit és személyi adatait s a jegyzéket egy példányban megküldik a vallásügyi minisztériumnak, egy példányban pedig az egyesület római központjának, mely intézkedni fog a holttestek exhumálásáról.

A bizottság a vizsgálat befejezése után, még tegnap délelőtt elutazott Pancsevóra, ahol mintegy tíz katona van eltemetve.

Kézimunka ipariskolák a Bácskában. Beogradból jelentik: A közoktatásügyi miniszter elhatározta, hogy a Bácskában nyolc új kézimunka ipariskolát nyit. Knyzevity Ljubica minisztériumi titkár a megfelelő helységek és városok kiválasztása végett a Bácskába utazott.

Veliki Beeskereken

a „CLUB” kávéháznak és étteremnek összes felszerelése és berendezése, részletekben, szabad kézből azonnal eladó. ... 448 ... Bővebbet a „CLUB”-kávéházban ☞

Miről irnak a lapok!

A „Trgovinski Glasnik“ egy ideális példát mutat, hogy dolgoznak az igazi államférfiak. 1910 óta Angolországban az unionista Balfour és a koalicionista Lloyd George között éles ellentét uralkodik. Minthogy közvetlenül a háború előtt Lloyd George pártja jutott többségre, annak jutott osztályrészül, hogy Angolországot a világháború nagy veszélyein átvezesse. Egy kormányválság alkalmával azonban Balfoure nem ragadtatta el magát a gyűlölet és a pártbosszú által, ámbar az alkalom megadott és a pártja vérmesen várta a pillanatot, hogy Lloyd Georgeot dezavualja — hanem maga mint ellenség az ország érdekeit szem előtt tartva, ellenfelét oltalmába vette. Nem hasonlók a viszonyok nálunk is? A radikális-demokrata koalíció annyi időn át ime a maga vállán viszi az ország sorsát. Minden más megoldás csak engedmény volna bizonyos államellenes áramlatoknak. Miért nincsenek tehát nálunk Balfourok?

A „Beogradszki Dnevnik“ szemérettel Protity Sztójának, hogy néh. Putnik Radomir vajda, szerb generalissimus halálát tulajdonképp ő okozta: Mikor kitört a háború, az emugy is a balkáni háborúkban kimerült nép és hadsereg bizalmát emelni kellett. A szerb visszavonulást az albán hegyeken át nem lehetett Putnikot felelőssé tenni, hanem inkább az egész kormányt. És mégis a kormányt is és az egész fővezéri karát nyugdíjaztatta. Ez a körülmény döntötte sirba Putnik vajdát Korfu szigetén. Angolország emiatt vizsgálatot is indított és Sueton Watson megállapította, hogy a felelősség Sztóján Protityt terheli. A levél, amellyel Protity magát tisztázni akarta az angol közvélemény előtt, ha sok hazugságot is tartalmaz, azért elárulja az igazi bűnöst.

A „Politiká“t az albániai eseményekkel foglalkoztatják. Érdekes, hogy ezek az események a fiemei eseményekkel egyidőben történnek és mindkettő érdekeink ellen irányul. Ugy látszik, hogy ugy az albán mint a fiemei események egy központba vezetnek: Itáliába. Ez országban vannak még emberek, kik Itáliával békés, barátságos viszonyt keresnek, de a politika, melyet Itáliából velünk szemben folytatnak, nem vezet békéhez.

Értesítés! Értesítem a t. hölgyközönséget, hogy legszebb kivitelben készítek tavaszi raglanokat, kosztümöket, valamint utcai és háziruhákat a legolcsóbb áron. 446
Kucsera Ferenc nőiszabó Vel. Bečkerek Alexandrova (Fő) u. 27.

Tavaszi és nyári ujdonságok valódi bécsi modellkalapokban!

Különböző kalapdiszkek, francia fátýolok nagy választékban Műselymek minden divatszínben. Alakításokat és vasalásokat vállalok. — Spatrié és kalapdrót kapható! Megérkezett a fehér és színes D. M. C. pamut

Kartye Laura divatterme
Vel. Bečkerek, Alexandrova (Fő) u.

Városunk legforgalmasabb utcájában egy nagy

sarokház régi, jól-menő fűszerüzlettel

két nagy urilakással, több kisebb üzlethelyiséggel stb. eladó — Bővebbet a

Banatska Trgovačka Agencija-nál
Kralj Alexandrova (Fő) u. 27. Telefon 32. 405

Meghívó.

A Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezte

rendes évi közgyűlést

1922. évi április hó 2-án d. e. 10 órakor Veliki Bečkereken, a Kaszinó nagytermében fogja megtartani.

Erre a t. tagok meghívotnak, azzal a megjegyzéssel, hogyha a közgyűlés elég tag meg nem jelenése miatt határozatképes nem lenne, a következő közgyűlés 1922. évi április hó 9-én d. e. 10 órakor fog a megjelent tagok számára való tekintet nélkül megtartani.

A közgyűlésen csakis a szövetkezet tagjainak lévén joga résztvenni, oda csak igazoló jeggyel lehet belépni. Az igazolójegyek a szövetkezet üzlethelyiségében március 27-iktől kezdve átvehetőek ugyanott akkor az 1921. évi mérleg és számadás is megtekinthető.

Tárgysorozat:

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő választása.
2. Az 1921. évi üzleti jelentés, mérleg és számadás.
3. Határozás az 1921. évi üzleti nyereség felosztásáról.
4. Négy igazgatósági tag választása az 1922—23—24-ik évekre és egy igazgatósági tag választása az 1922. évre.
5. Indítványok. (amelyek a közgyűlés előtt 6 nappal az igazgatósághoz beadattak).

Veliki Bečkerek, 1922. évi március hó 14-én.

Az igazgatóság.

Muharmag és lucernamag

kapható 449

Schlesinger gabona-kereskedőnél Zombolyán.

Eladó: egy fonott kerti asztal 2 székekkel, egy pamutlag, egy nagy konyhaszekrény, 2 nagy erős láda, egy 40 literes cinkpléhfazék, egy vizeskanna, kisebb főzőedények, 5 q száraz fa, 20 kg burgonya, 8 kg hagyma, 12 üveg paradicsom. 448
Megtekinthető egész nap Szvetosavska (Szerbtemplom) utca 12. szám alatt.

Egy garnitúra szőnyegekkkel és más bútor eladó. 447

Cím a Torontál kiadóhivatalában.

Eladó 10—12 vagon muhar és mezei széná kisebb mennyiségekben is. Bővebb felvilágosítást nyújt BRAUN MÓR, ÉCSKA. 430

Eladó

más vállalkozás miatt DONAUER JENŐ starakanizsai cég nagyforgalmu fűszer-, festék-, mész-, cement-, fa-, faszen-, angro- és detailüzlete házzal együtt. — Továbbá jóforgalmu mész-, festék-, cement-, kovácszen detailüzlete Suboticán. Skadarska ul. 4., nagy raktárral. Stara-Kanizsán levő emeletes modern nagy háza a piacon, négy üzlethelyiséggel, mely közül kettő azonnal átvehető. — Csakis tökéletes, komoly vevőkkel tárgyalok és csakis személyesen St. Kanizsán.

Mész- és téglaegető

Veliki Bečkereken, a keskeny-vágányu vasut és a Béga-folyó közvetlen közelében, eladó, esetleg bérbeadó. 330

Cím a „Torontál“ kiadóhivatalában.

Támogassuk hazai szolid harangiparunkat.

„Balkán“ öntöde Beograd, Cetinjska ulica 22. Telefon 245. (A Bajlanov söröződénél feljebb)

Harangöntöde

templomok és iskolák számára.

10-től 1500 kg. súlyig, az anyag minősége, a kidolgozás, a hang, minden versenyt kizárnak. Több évi jóállás A szükséghez képest a felállítást a helyszínen eszközöljük Szolidagunkat bizonyítják azon hitközségek, amelyeknek rendeléseit teljesítettük

Fűszerkereskedőség,

csakis a szakmát alaposan ismerő elsősorú erő, 25 éven feletti, aki en gros üzletben már hosszabb ideje alkalmazva volt és önálló munkakör betöltésére képes, jó fizetéssel felvétetik nagykereskedésben.

Szerbül tudók előnyben. — Irásbeli ajánlatokat 432

a „Torontál“ kiadóhivatalába kérünk.

Helybéli nagyobb vállalat keres azonnali belépésre pénzkezelésben jártas

irodistanót.

Szerb nyelvet bírók és gépirni tudók előnyben.

427 Cím a Torontál kiadóhivatalában.

Aki 161
mész- és cement-

szükségletét idejében fedezni akarja, már most megrendelheti kisebb mennyiségben vagy vagonfételben. Mész direkt az égetőkemencéből érkezik. STEIN IGNAC Debeljassa. Telefonsz 20.

Amerikai szőlővesszők

minden mennyiség és faj, azonnal szállítható, Noa, Szászszoros, Othello stb. a szőlővessző-iskolából 387

Resch Miklós utóda Novisad Petar Zrinjskog ul. 21. sz.

Jovan T. Jankovits és Társa

Beograd, Zmaja od natyaja 9/a.

Ajánlja jól felszerelt raktárát

Aida, Corona d'oro, Conca d'oro, Perle d'Italia védjegyű HIMZOPAMUTOT (full), C. T. J. es C. + V. védjegyű fevtelen és fényes HORGOLÓCERNAT, fehér és fekete ALSÓSZALAKAT (férc) — Nagy választék francia női fekete PAMUTHARISNYAKBAN. Szabott árak napi arfolyamon. — Csomagok utánvétellel küldetnek. 403

Körkemence tüzeléséhez

égető mestert

keres 411

Ujvári-féle téglagyár. Vel. Bečkerek.

PEDEZŐ MÉNEK,

amerikai űgetők.

Kilometer rec.

Lataviec s. pej 1-30

Ezermester fekete 1-32

Argonaut S. s. pej 1-29

Grodek pej 1-28

Előjegyzéseket elfogad:

ifj. GERBER NÁNDOR,

Stari-Becsej. 361

Rikkancsot

keres a „Torontál“ kiadóhivatala.

Kiadja Pleitz Fer. Pál.